

سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج

مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

چرا بکاریم؟

۱

۱۱۸۷

کمیته علمی نهضت مردمی تولید و کاشت یک میلیون درخت

◆ اهمیت کاشت درخت در اسلام

پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) در مورد درخت و اهمیت آن فرمودند: کسی که درختی بکارد، خداوند نیز برای او در بهشت درختی می‌کارد. پیامبر اکرم (ص) در جای دیگر می‌فرمایند: هر وقت عمر جهان به آخر رسیده، هرگاه قیامت بخواهد قیام کند و عالم بخواد منقرض شود و در دست یکی از شما نهال درختی باشد، چنانچه به قدر کاشتن آن فرصت باشد، باید آن را بکارد و از فرصت باقیمانده استفاده کند.

◆ اهمیت جنگل‌کاری در سطح بین‌المللی و ملی

- در بیانیه‌های کنفرانس استکهلم (۱۹۷۲)، ریو (۱۹۹۲)، ژوهانسبورگ (۲۰۰۲) و برنامه‌های فائو و سازمان ملل متحد به اهمیت احیا و توسعه جنگل‌ها برای داشتن محیط‌زیستی سالم تأکید شده است.
- سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران نیز در تدوین برنامه‌های توسعه کشور، به ایجاد عزم ملی بر احیای منابع طبیعی تجدیدشونده و توسعه پوشش گیاهی تأکید دارد.
- اغلب کشورهای جهان، یک روز ملی به‌نام "روز درخت‌کاری" و نهضت‌های ملی برای درخت‌کاری دارند.
- در سال ۲۰۰۶، پویش "میلیارد درخت" توسط برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد (UNEP) برای ترویج کاشت درخت در سرتاسر جهان پیشنهاد شد.
- چین به‌عنوان موفق‌ترین کشور در جنگل‌کاری، از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۰ نزدیک به سه میلیارد درخت کاشت و برنامه ۳۰ میلیارد درخت تا ۲۰۳۰ را پیشنهاد داد.

- ترکیه با هدف گرمی داشت روز ملی درخت‌کاری (۱۱ نوامبر میلادی، ۲۰ آبان شمسی) سالانه ۱۱ میلیون درخت می‌کارد.
- پاکستان در سال ۲۰۱۴ میلادی نهضت کاشت ۱۰ میلیارد درخت در ۱۰ سال را آغاز کرد.
- نیوزیلند در سال ۲۰۱۸ میلادی برنامه کاشت یک میلیارد درخت در ۱۰ سال را آغاز کرد.
- آمریکا در سال ۲۰۲۲ میلادی برنامه کاشت یک میلیارد درخت را آغاز کرد.
- مغولستان از سال ۲۰۲۴ و طی یک دوره سه‌ساله، برنامه کاشت یک میلیارد درخت را اجرا خواهد کرد.
- عربستان برنامه کاشت ۵۰ میلیارد درخت در خاورمیانه را پیشنهاد داده است.

◆ فواید جنگل‌کاری

درختان گیاهان بزرگ چوبی هستند که به‌عنوان کهن‌ترین جان‌داران زمین و عناصر اصلی جنگل، فواید بسیاری دارند. سازمان ملل متحد، ۲۴ کارکرد محیط‌زیستی خاص را برای جنگل تعریف کرده است. ارزش کل جنگل‌های جهان از نظر انواع کارکردهای اکوسیستمی، ۴/۷ تریلیون دلار در سال برآورد شده است.

◆ حفاظت از تنوع زیستی

درخت سالم، چه در جنگل‌های طبیعی و چه در فضا‌های شهری، ضامن حفظ و سلامتی تنوع زیستی و تداوم حیات بسیاری از جوامع انسانی در جهان است. به‌طور میانگین، درختان یک جنگل حمایت از ۲۰۰ گونه گیاهی و جانوری را بر عهده دارند و نزدیک به ۵۰۰۰ محصول غذایی و چوبی در اختیار انسان می‌گذارند.

◆ تولید اکسیژن و جذب دی‌اکسید کربن

درختان در یک فرایند شیمیایی به‌نام فتوسنتز، انرژی نور خورشید و دی‌اکسید کربن را به اکسیژن تبدیل می‌کنند. تخمین زده می‌شود که هر درخت بالغ در سال بین ۶ تا ۲۲ کیلوگرم دی‌اکسید کربن را جذب کند. مقدار جذب کربن برای کل جنگل‌های دنیا ۲/۴ میلیارد تن در سال برآورد شده است. به‌طور میانگین، تولید سالانه اکسیژن هر درخت بالغ برابر با نیاز تنفسی یک انسان در طول سال است.

◆ جلوگیری از سیل

درختان به کمک شاخه، برگ و ریشه خود نقش باران‌ربا و بادشکن را در طبیعت دارند. در زمان بارندگی‌های شدید، درختان با مقاومت در برابر باران و جذب آن، ضمن جلوگیری از سیل به ذخیره آب در سفره‌های زیرزمینی کمک می‌کنند. تخمین زده می‌شود که جنگل‌ها ۶۰ برابر بیشتر از اراضی دیگر جذب و ذخیره آب دارند. مقدار جذب آب باران توسط یک تک‌درخت حدود ۳۴۰۰ لیتر در سال برآورد شده است.

◆ جلوگیری از فرسایش

درخت از مهم‌ترین محافظان لایه‌های سطحی خاک در راستای جلوگیری از فرسایش خاک است. جنگل‌ها می‌توانند مقدار فرسایش خاک را تا ۸۰ درصد کاهش دهند. همچنین، درخت‌ها با کاهش سرعت باد کارایی بسیاری در کاهش فرسایش‌های بادی و حفاظت از اراضی زراعی و مسکونی دارند.

◆ تلطیف هوا

درختان می‌توانند دمای یک شهر را ۲ تا ۴ درجه سانتیگراد کاهش دهند. درختان اطراف یک ساختمان سبب کاهش ۳۰ درصدی انرژی برای خنک کردن و کاهش ۲۰ تا ۵۰ درصدی انرژی برای گرم کردن می‌شوند. در فصل تابستان، خانه‌های دارای درخت تا ۲۰ درجه سانتیگراد خنک‌تر هستند. همچنین، مشخص شده است که این خانه‌ها تا ۲۷ درصد ارزش بیشتری در بازار مسکن دارند.

◆ کاهش آلودگی

درختان توانایی جذب گازهای مضر و ذرات معلق در هوا و در نتیجه تصفیه هوا را دارند. زندگی در مناطق جنگلی و شهرهای با پارک جنگلی موجب کاهش بیماری‌های قلبی و تنفسی می‌شود. یک درخت بلند با تاج متراکم می‌تواند آلودگی صوتی را تا ۵۰ درصد کاهش دهد.

فرا بکاریم؟

عنوان: چرا بکاریم؟

ناظر: کمیته علمی نهضت مردمی تولید و کاشت یک میلیارد نهال

نویسنده: ابوالفضل جعفری

همکاران: مهدی پورهاشمی، محمد متینی زاده، فاطمه عباسپور، فیروزه حاتمی

تنظیم، چاپ و نشر: ویدا همتی، فتح‌اله بهرامی

طراحی و صفحه آرایی: نرگس بهادر

ناشر: نشر آموزش کشاورزی - دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی

شمارگان: محدود

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱

مسئولیت درستی مطالب با نویسنده است.

شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی به ۶۳۱۲۸ تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۰ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، معاونت آموزش و ترویج کشاورزی
تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸۱